

K: katoná
JÓZSEF SZÍNHÁZ

SIMON STEPHENS

HARPER REGAN

A SZERZŐRŐL

„**Simon Stephens** nem bagatellizál és nem is démonizál. A jóság és a rosszság, a szép és a csúnya halálos természetességgel – és a maga valós dimenziójában – jelenik meg az összes darabjában. Nagyon komoly »kistragédiák« vannak ezekben a művekben, de olyan magától értetődő módon, hogy az ember folyamatosan úgy érzi, ezeket az alakokat ismeri, ezek a gondolatok az ő fejében is megfordulnak, ugyanezekkel a problémákkal maga is küzd – vagy ha mégsem, akkor ismer valakit, aki igen. Azon a láthatatlan határon mozognak ezek a karakterek, ahol nagyon ismerősek, nagyon természetesen léteznek ugyan, mégis töményen mutatnak meg valamit abból, amit mi is fontosnak éreznénk megmutatni, csak épp így mégsem volnánk képesek megjeleníteni. Stephensnek sikerült nagyon elkapnia valamit a nagyvárosi kisvárosiasságból. Az amúgy elég »vadnak« ismert angol kortárs drámától egyáltalán nem idegen az egyszerű emberi történetek mitizálás nélküli megmutatása, de ő ezt egyedülállóan póztalanul, rendkívül hitelesen és plasztikusan műveli. A kortársak sokszor túl »vonalasak« – a drámaiság más értékeit félretéve darabjaikkal csak politizálnak illetve gyomorba vágó társadalmi problémákat mutatnak fel (kell-e mondani, hogy ez nagyon fontos?), vagy ellenkezőleg: csak a formára hajtván izgalmas fiktív világot építenek. Megkapó az az egyszerűség és köznapiság, amellyel Stephens valóságos problémákkal küzdő valóságos embereket mutat természetes megvilágításban, műfény és stílusbravúrok nélkül. És bármilyen éles helyzetek alakuljanak is ki, üdítően hiányzik a darabjaiból a didakszis, a sugalmazás, a moralizálás, az ítélezés. A teret látszólag folytonosan kitöltő figurái, története, jele- netei és mondatai valójában pontozott vonalakból állnak, és a közöket mi magunk töltjük ki.” (Upor László, a darab fordítója)

Simon Stephens 1971-ben született **Stockportban**, Manchester egyik külvárosában. Generációja egyik legtermékenyebb írójának tartják. 2001-ben a **Royal Court Theatre**, 2006-ban a **Royal National Theatre** rezidens szerzője volt. Több mint huszonöt darabot írt, Nagy-Britannián kívül Németországban, Franciaországban, Portugáliában, Svédországban, Izraelben, Kanadában és az Egyesült Államokban is játsszák műveit. Magyarországon eddig a Kócsag, a Pornográfia, a Punk Rock és az általa adaptált A kutya különös esete az éjszakában került színpadra. Több ízben elnyerte a legjobb új brit drámáért járó Pearson- és Olivier-díjakat. Gyakran kéri fel klasszikusok színpadra alkalmazására, ill. klasszikus drámák átírására. Legutóbbi munkáját, egy Cseresznyés-kert-átíratot nagy sikerrel mutatta be a londoni **Young Vic** **Katie Mitchell** rendezésében. Szinte minden darabja politikus – globális értelemben: a bolygó pusztulását, riasztó társadalmi tendenciákat, a digitális kor anomáliáit, a generációk közti mélyülő szakadékot és az emberi viszonyok elfojtott tartalmait érintik.

„Annak ellenére, hogy írásaiból sokszor a kétségbeesés szól, vagy a halál járja át őket, gyakran pófátlanul szellemesen sziporkáznak. Szövegeit, látványos sivárságuk dacára, összeköti az a gondolat, hogy egyfajta megváltás, valahogy mégis lehetséges.” (Andrew Dickson, a The Guardian kritikusa)

Fontosabb művei:

Bluebird (1998)
Kócsag (2001)
Port (2002)
Country Music (2004)
On The Shore Of The Wide World (2005)
Motortown (2006)
Harper Regan (2007)
Pornográfia (2007)
Punk Rock (2009)
Wastwater (2011)
Three Kingdoms (2011)
A kutya különös esete az éjszakában (2012)
Birdland (2014)
Carmen Distruption (2014)
Cseresznyéskert (2014)

A Royal National Theatre interjúja a szerzővel [↗](#)

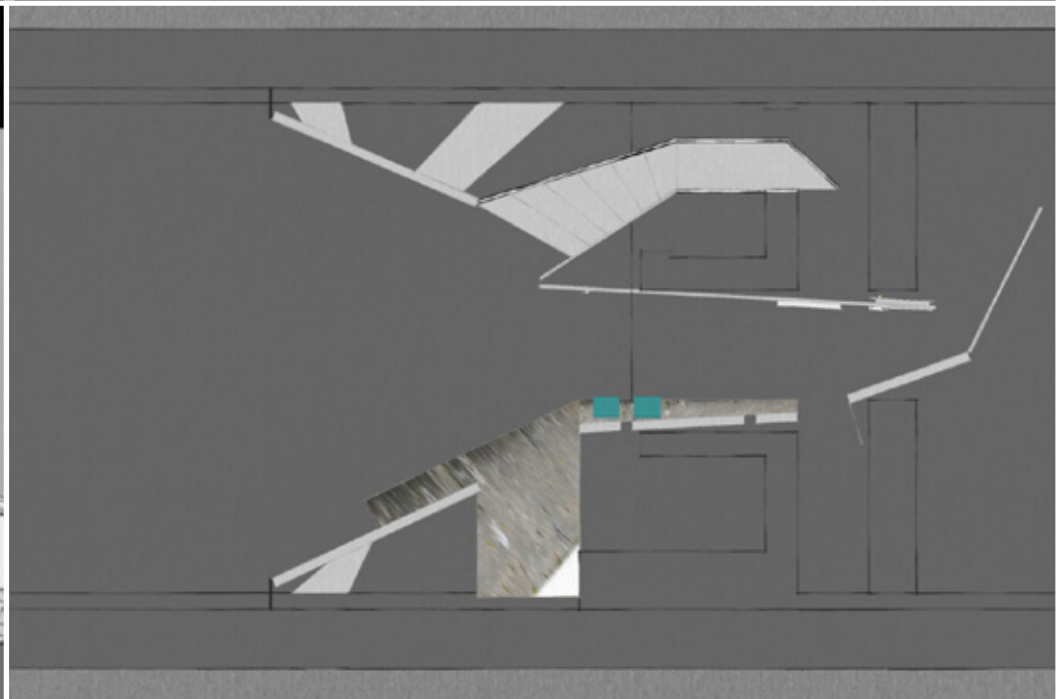
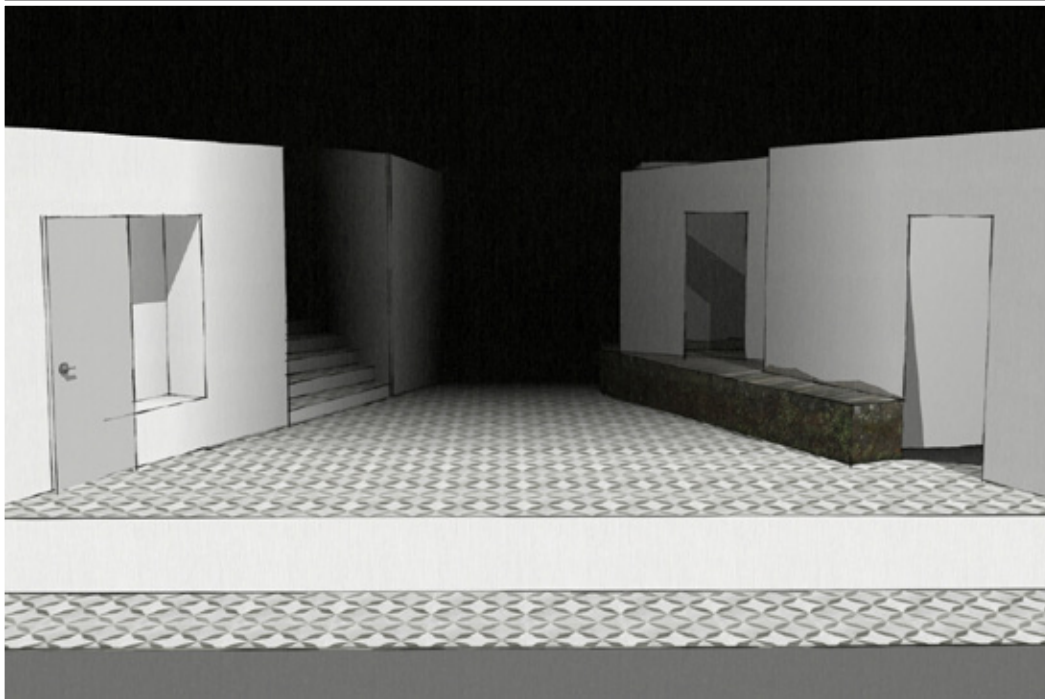
A DARABRÓL

A Harper Regan felkérésre íródott. Stephens 2006-ban a londoni National Theatre rezidens szerzője volt, amikor **Nicolas Hytner** művészeti igazgató felhívta a figyelmét arra, hogy milyen kevés új nagy szerepet írnak negyvenes színésznőkre. *„Mindig olyan író voltam, aki élvezte a megbízatásokat... talán a kihívás miatt, amit egy darab adott színpadra, adott térre, adott színházi kultúrára és gyakran egy adott színészre írása jelent.”* Stephens ekkor már dolgozott az anyagon, de a beszélgetés hatására úgy döntött, hogy az eddigi férfi főszereplő helyett, a feleséget, Harpert helyezi a dráma középpontjába. Stephens elmondása szerint ez a váltás az egyik legradikálisabb lépése volt írói karrierje során, amelyet az tett lehetővé, hogy rendszerint hónapokat tölt darabjai világának és a szereplők háttérének fel- és áttérképezésével. Harper középpontba helyezése kifizetődőnek bizonyult, a darab egyöntetű kritikai sikert aratott, és Stephenst London egyik legfelkapottabb írójává tette.

„Azt hiszem, az íróknak vannak olyan rögeszméik, amelyekhez darabról darabra visszatérnek, nekem biztos, hogy rögeszmém a család és Stockport, a kisvárosi mentalitás – hogy vajon lehetséges-e elmondani az igazságot, mik a hazugság következményei, és vajon lehetséges-e valaha is hazatérni.”

Stephens sokszor alkalmaz egy gyakorlatot, ha elakad írás közben: tíz perc alatt le kell írnia, hogy mi az, ami dühíti, megijeszti, zavarba hozza, vagy éppen reménnyel tölti el egy adott témával kapcsolatban. Ez a téma, a Harper Regan esetében a házasság volt, és a tízperces gyakorlat vezetett a férj, Seth monológjához a darab végén. *„Amit a tíz perc alatt leírtam, Jane Austen egy mondatát juttatta eszembe: hogy nem az érdemeibe szeretünk bele valakinek, hanem a hibáiba. Ettől áll el egy pillanatra a szívverésünk. Ez az egyik igazság, amivel Harper és Seth szembesül – és sokan mások is.”*

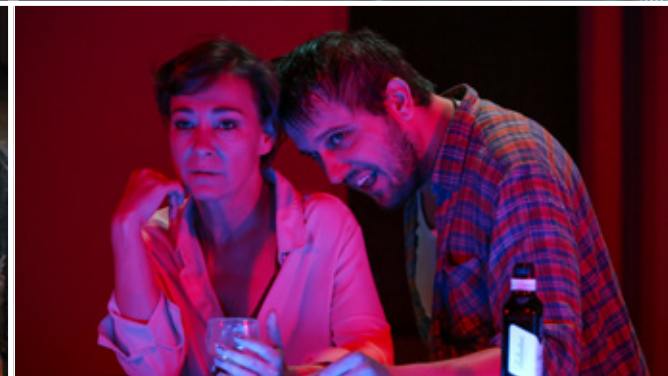
A SZERZŐTŐL

A darabok olyanok, mint a teknősök

Ezt **Graham Whybrow** mondta, a háború utáni brit drámairodalom leg-
alábecsültebb figurája, az egyik mesterem: néha a darabok már mozgo-
lódó, egészséges lények, amelyek valahogy a hátukra fordultak, és csak
egy kis lökésre van szükségük ahhoz, hogy átbillenjenek, és boldogan ne-
kiinduljanak. Erre sok példa volt a pályafutásom során: a Harper Regan
és a Port esetében is az adta meg a lökést, hogy főszereplőmül a férfi
helyett a nőt választottam.

Régebben azt gondoltam, hogy a különböző kultúrák összefognak nehéz időkben

De az egyik legélénkebb élményem középiskolai tanár koromból szem-
be ment ezzel. A Ne bántástok a feketeterigót! tanítottam Dagenhamben,
egy fehér munkásosztálybeli környéken, és a csoportösszetartás ösz-
tönéről beszéltem. Az egyik srác – egy hallgató, de nagyon intelligens
fiú, aki szinte soha nem szólalt meg – felemelte a kezét, és ezt mondta:
„Szerintem téved ebben, uram. Szerintem, ha szegénység van, az emberek
egymás ellen fordulnak.” Ma is gondolkozom ezen, lehet, hogy igaza volt.

Biztos vagyok benne, hogy csalódást fogok okozni a gyerekeimnek

Oscar Wilde egyik figurája mondja A jelentéktelen asszonyban, hogy a gyerekek eleinte imádják a szüleiket, aztán eltelik egy kis idő, ítélkeznek felettük, és szinte soha nem mentik fel őket. Azt igaznak gondolom, hogy legtöbbünk egy ponton csalódik a szüleiben, de a harmadik tétellel nem értek egyet: időnként lehetőség adódik arra, hogy a gyerek megbocsásson a szülőnek, és szülőként ez a legtöbb, amit remélhetünk.

Amikor az ember darabot ír, azt hiszi, valami újat hoz létre

De ugyanazokkal a gyötrelmekkel találkozunk újra és újra. Egyszer valaki azt mondta nekem, hogy az írók valójában nem csinálnak mást, mint újravizsgálják a mítoszokat. Tévedés, hogy egy új darabhoz egy teljesen új téma vagy teljesen új narratíva szükséges. Sokkal fontosabb, hogy találjunk valami alapvetőt, és úgy vizsgáljuk meg, mintha most látnánk először. Meg kell találnunk a saját mítoszainkat.

A szövegek az Independent, The Guardian és a theatreVOICE interjúi alapján készültek, fordította: Szabó-Székely Ármin.

HARPER REGAN

SZEREPLŐK

HARPER REGAN
SETH, A FÉRJE
SARAH, A LÁNYA
ALISON, AZ ANYJA
TOBIAS
ELWOOD
JUSTINE
MICKEY
JAMES
DUNCAN
MAHESH

FULLAJTÁR ANDREA
KOC SIS GERGELY
PÁVEL RÉKA M.V.
BODNÁR ERIKA
HELVACI ERSAN DÁVID E.H.
ELEK FERENC
TÓTH ANITA
MÉSZÁROS BÉLA
VAJDAI VILMOS
TAKÁTSY PÉTER
DANKÓ ISTVÁN

ALKOTÓK

ÍRTA
FORDÍTOTTA
ZENE
DÍSZLET
JELMEZ
JELMEZ-KONZULTÁNS
SÚGÓ
DRAMATURG
ASSZISZTENS
RENDEZŐ

SIMON STEPHENS
UPOR LÁSZLÓ
MATISZ FLÓRA LILI
KOVÁCS NÓRA PATRÍCIA
GLASER MÁRIA
NAGY FRUzsINA
DOMA PETRA
SZABÓ-SZÉKELY ÁRMIN
BUDAVÁRI RÉKA
SZÉKELY KRISZTA

Munkatársak: Boncsér Szofi, Doma Petra, Tóth László, Bokor László, Pető László, Botka Zoltán, Tőzsér Gábor, Szabó Gergely, Pető József, Nedár Barnabás, Koloszar László, Horváth József, Vég Attila, Kelecsényi Bernadett, Ignácz Éva, Pintér Mária, Gerlóczi Judit, Molnár Fanni Rebeka, Mezővári Margit

HARPER REGAN

IMPRESSZUM

SZERKESZTETTE: SZABÓ-SZÉKELY ÁRMIN
ELŐADÁSFOTÓK: HORVÁTH JUDIT
TÖRDELÉS: BÁTHORI RÓBERT

© 2015 KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ

1052 BUDAPEST, PETŐFI SÁNDOR U. 6.
TEL: +36 1 266 5200, +36 1 317 4061
E-MAIL: SZERVEZES@KATONASZINHAZ.HU

WWW.KATONAJOZSEFSZINHAZ.HU
WWW.FACEBOOK.COM/KATONA.BUDAPEST

EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREINK:

BUDAPEST
A KATONA BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
FENNTARTÁSÁBAN MŰKÖDIK

A KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ
KIEMELT PARTNERE: **MasterCard**

A FELBECSÜLHETETLEN
PILLANATOK TÁMOGATÓJA

szinhaz.hu
Magyar Színházi Portál

CAFe BUDAPEST
KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ

